
Grzegorz Sitek

O Tarskiego systemie rozszerzonej mereologii - zarys problemu i perspektywy badawcze

ABSTRAKT

W wydanej w roku 1937 książce „The Axiomatic Method in Biology”, J. H. Woodger przedstawił propozycję ujęcia biologii w postaci formalnego systemu aksjomatyczno-dedukcyjnego. Swoj system oparł Woodger na dziesięciu pojęciach pierwotnych, wśród których, oprócz pojęć specyficznych dla biologii, występują również trzy pojęcia natury bardziej ogólnej, odnoszące się do szerszej niż tylko biologiczne klasy obiektów. Pojęciami tymi są: relacyjne pojęcie *bycia częścią*, relacyjne pojęcie *czasowego poprzedzania* oraz pojęcie *zorganizowanej jednostki*. Analizę tych trzech pojęć podjął Alfred Tarski w zamieszczonym do książki Woodgera dodatku „Appendix E”. W dodatku tym Tarski przedstawił oparty na klasycznej mereologii system formalny, w którym badał konsekwencje przyjęcia odmiennych od sformułowanych przez Woodgera własności pojęć *czasowego poprzedzania* oraz *zorganizowanej jednostki*.

Stworzona przez Tarskiego teoria nie doczekała się współcześnie analizy ani dokładnego omówienia. Prawdopodobnie wynika to z faktu, że przedstawione w książce Woodgera rozważania w całości wyrażone są w trudnym dla współczesnej recepcji języku „Principia Mathematica”.

Celem referatu jest prezentacja rozszerzonego systemu mereologii opisanego przez Tarskiego w dodatku do książki J. H. Woodgera oraz wyrażenie tego systemu we współczesnym języku teorii struktur. Przedstawione zostaną główne tezy systemu oraz ich możliwe interpretacje. Ponadto, przedyskutowane zostaną propozycje dalszego rozwinięcia zbudowanego przez Tarskiego systemu - zarówno te, które bezpośrednio w swej pracy zasygnalizował sam autor, jak również te, które wykraczają poza oryginalnie sformułowany przez niego system.